

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2018. gada 12. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Preču zīmes – Absolūti reģistrācijas atteikuma vai spēkā neesamības pamati – Apzīmējums, ko veido tikai preces forma – Jēdziens “forma” – Krāsa – Izvietojums uz preces daļas – Direktīva 2008/95/EK – 2. pants – 3. panta 1. punkta e) apakšpunkta iii) punkts

Lieta C-163/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa, Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 9. martā un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 21. martā, tiesvedībā

Christian Louboutin,

Christian Louboutin SAS

pret

Van Haren Schoenen BV.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], palātu priekšsēdētāji L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], K.G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*] un K. Vajda [*C. Vajda*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*] (referents), Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], K. Toadere [*C. Toader*], S. Rodins [*S. Rodin*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] un K. Likurgs [*C. Lycourgos*],

ģenerālvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretāre: M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 6. aprīļa tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *C. Louboutin* vārdā – *T. van Innis*, advokāts,
- *Christian Louboutin SAS* vārdā – *J. Hofhuis*, advocaat,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

- *Van Haren Schoenen BV* vārdā – *W. J. G. Maas, M. R. Rijks, E. T. Bergsma* un *M. van Gerwen, advocaten*,
- Vācijas valdības vārdā – *T. Henze, M. Hellmann* un *J. Techert*, pārstāvji,
- Francijas valdības vārdā – *D. Segoin*, pārstāvis,
- Ungārijas valdības vārdā – *M. Z. Fehér* un *G. Koós*, kā arī *E. E. Sebestyén*, pārstāvji,
- Portugāles valdības vārdā – *L. Inez Fernandes, M. Figueiredo* un *T. Rendas*, pārstāvji,
- Somijas valdības vārdā – *J. Heliskoski*, pārstāvis,
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *N. Saunders, Z. Lavery* un *D. Robertson*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *J. Samnadda*, kā arī *T. Scharf* un *F. Wilman*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2017. gada 22. jūnija tiesas sēdē,

ņemot vērā 2017. gada 12. oktobra rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu un pēc 2017. gada 14. novembra tiesas sēdes,

noklausījusies ģenerālvokāta papildu secinājumus 2018. gada 6. februāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/95/EK (2008. gada 22. oktobris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 2008, L 299, 25. lpp.), 3. panta 1. punkta e) apakšpunkta iii) punkta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir iesniegts saistībā ar prasību par preču zīmes pārkāpumu, ar kuru *Christian Louboutin* un *Christian Louboutin SAS* (turpmāk tekstā kopā – “*Christian Louboutin*”) vērsas pret *Van Haren Schoenen BV* (turpmāk tekstā – “*Van Haren*”) sakarā ar to, ka pēdējā minētā sabiedrība tirgo kurpes, ar kurām tiek apdraudēta *Christian Louboutin* piederošā preču zīme.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2008/95 2. pantā “Apzīmējumi, no kuriem var sastāvēt preču zīme” ir paredzēts:

“Preču zīme var sastāvēt no jebkuriem apzīmējumiem, ko var attēlot grafiski, jo īpaši no vārdiem, ieskaitot personu vārdus, zīmējumiem, burtiem, cipariem, preču vai to iepakojuma formas ar nosacījumu, ka šādi apzīmējumi spēj parādīt atšķirību viena uzņēmuma precēm vai pakalpojumiem no citu uzņēmumu precēm vai pakalpojumiem.

4 Šīs direktīvas 3. pantā “Iemesli atteikumam vai spēkā neesamībai” ir noteikts:

“1. “Neregistrē vai pierēģistrēšanas gadījumā pasludina par spēkā neesošiem:

[..]

e) apzīmējumus, kas sastāv tikai no:

- i) formas, kas izriet no pašu preču īpašībām,
- ii) preču formas, kas vajadzīga tehniska rezultāta iegūšanai;
- iii) formas, kas piešķir precēm reālu vērtību;

[..].”

Beniluksa Konvencija par intelektuālo īpašumu (preču zīmes un dizainparaugi)

5 2005. gada 25. februārī Hāgā Beļģijas Karalistes, Luksemburgas Lielhercogistes un Nīderlandes Karalistes parakstītās Beniluksa konvencijas par intelektuālo īpašumu (preču zīmes un dizainparaugi) 2.1. pantā “Apzīmējumi, kuri var veidot Beniluksa preču zīmi” ir noteikts:

“1. Par individuālām preču zīmēm uzskata nosaukumus, attēlus, nospiedumus, zīmogus, burtus, ciparus, preču vai to iepakojuma formas un visus citus apzīmējumus, kurus var attēlot grafiski un kuri ir izmantojami, lai atšķirtu viena uzņēmuma preces vai pakalpojumus.

2. Tomēr par preču zīmēm nevar uzskatīt apzīmējumus, ko veido tikai forma, kas izriet no pašas preces īpašībām, kas piešķir precei būtisku vērtību vai kas vajadzīga tehniska rezultāta sasniegšanai.

[..].”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

6 *Christian Louboutin* modelē un ražo kurpes.

7 2009. gada 28. decembrī *C. Louboutin* Beniluksa Intelektuālā īpašuma birojā iesniedza Beniluksa preču zīmes reģistrācijas pieteikumu; šī preču zīme tika reģistrēta 2010. gada 6. janvārī ar numuru 0874489 attiecībā uz precēm, kas ietilpst 25. klasē atbilstoši pārskatītajam un grozītajam 1957. gada 15. jūnija Nicas Nolīgumam par preču un pakalpojumu starptautisko klasifikāciju preču zīmju reģistrācijas vajadzībām un atbilst šādam aprakstam: “Apavi (izņemot ortopēdiskos apavus)” (turpmāk tekstā – “apstrīdētā preču zīme”).

8 Šī preču zīme ir attēlota šādi:

- 9 Reģistrācijas pieteikumā apstrīdētā preču zīme ir aprakstīta šādi: “preču zīmi veido sarkana krāsa (Pantone 18-1663TP), kas uzklāta kurpes zolei, kā parādīts attēlā (kurpes kontūra neveido preču zīmi, bet ir domāta, lai parādītu preču zīmes novietojumu)”.
- 10 2013. gada 10. aprīlī apstrīdētās preču zīmes reģistrācijā tika veikti labojumi, ierobežojot šīs preču zīmes aizsardzības jomu attiecībā uz “augstpapēžu apaviem (uzņemot ortopēdiskos apavus)”.
- 11 *Van Haren*, kas Nīderlandē pārvalda kurpju mazumtirdzniecības veikalus, 2012. gadā tirgoja augstpapēžu apavus, kuru zole bija pārklāta ar sarkanu krāsu.
- 12 2013. gada 27. maijā *Christian Louboutin* pret *Van Haren* cēla prasību par apstrīdētās preču zīmes pārkāpumu *rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa, Nīderlande). 2013. gada 17. jūlijā šī tiesa pasludināja aizmugurisku spriedumu, ar kuru tā daļēji apmierināja *Christian Louboutin* prasījumus.
- 13 Par šo spriedumu *Van Haren* cēla iebildumus iesniedzējtiesā, *rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa), atbilstoši Beniluksa konvencijas 2.1. panta 2. punktam norādot, ka apstrīdētā preču zīme ir spēkā neesoša. *Van Haren* uzskata, ka šī preču zīme esot grafiska divdimensiju preču zīme, tas ir, sarkanas krāsas virsma.
- 14 *Rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa) vispirms uzskata, ka, ņemot vērā apstrīdētās preču zīmes grafisko attēlu un aprakstu, sarkanā krāsa ir neatdalāmi saistīta ar kurpes zoli tādējādi, ka šī preču zīme nevar tikt kvalificēta kā vienkārša grafiska divdimensiju preču zīme. Iesniedzējtiesa uzskata, ka šo vērtējumu neatspēko apstākļi, ka minētās preču zīmes aprakstā ir norādīts, ka “kurpes kontūra neveido preču zīmi”. Tieši pretēji – šis precizējums apstiprinot šo vērtējumu, ciktāl atbilstoši minētajam aprakstam apstrīdētās preču zīmes grafiskajā attēlā atveidotā kurpes kontūra esot domāta, lai izceltu šīs preču zīmes izvietojumu, nevis lai to reducētu par divdimensiju preču zīmi.
- 15 Iesniedzējtiesa tālāk konstatē, ka 2012. gada rudenī “būtiska sieviešu augstpapēžu apavu patērētāju daļa Beniluksa valstīs varēja identificēt [*Christian Louboutin*] apavus kā tādus, kuru izcelsme ir [*Christian Louboutin*], un tādējādi atšķirt tos no citu uzņēmumu [izcelsmes] sieviešu augstpapēžu apaviem”, tā ka šajā laikā attiecībā uz šīm precēm apstrīdētā preču zīme tika uztverta kā preču zīme.

- 16 Iesniedzējtiesa turklāt uzskata, ka sarkanā zole *Christian Louboutin* tirgotajiem apaviem piešķir būtisku vērtību, jo šī krāsa veido daļu no šo apavu veidola, kuram ir būtiska loma, pieņemot lēmumu tos pirkt. Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka sākotnēji *Christian Louboutin* sarkano krāsu attiecībā uz apavu zolēm izmantoja estētisku iemeslu dēļ, pirms to tika sākts uzskatīt par izcelsmes norādi un izmantot kā preču zīmi.
- 17 Visbeidzot, šī tiesa norāda, ka, ciktāl apstrīdēto preču zīmi veido uz kurpes zoles uzklātā krāsa, kas tādējādi vienlaikus ir preces elements, rodas jautājums, vai attiecībā uz šo preču zīmi ir piemērojams Direktīvas 2008/95 3. panta 1. punkta e) apakšpunkta iii) punktā paredzētais izņēmums. Šajā ziņā tā vēlas noskaidrot, vai jēdziens “forma” šīs tiesību normas izpratnē attiecas tikai uz tādām preces trīsdimensiju īpašībām kā kontūra, apmērs un apjoms, vai arī šāds jēdziens aptver citas preces īpašības, kas nav trīsdimensiju īpašības.
- 18 Ņemot vērā visus šos apstākļus, *rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Direktīvas [2008/95] 3. panta 1. punkta e) apakšpunktā iii) punktā paredzētais jēdziens “forma” (šīs direktīvas vācu, angļu un franču valodas redakcijās attiecīgi – “Form”, “shape” un “forme”) attiecas tikai uz tādām preces trīsdimensiju īpašībām kā kontūra, apmērs vai apjoms (trīsdimensiju izpausmē), vai arī šī norma aptver arī tādas citas preces īpašības kā krāsa (kuras nav uzskatāmas par trīsdimensiju īpašībām)?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 19 Ar savu prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2008/95 3. panta 1. punkta e) apakšpunktā iii) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka apzīmējumu, ko veido uz augstpapēžu kurpes zoles uzklātā krāsa, kāds tiek aplūkots pamatlietā, veido vienīgi “forma” šīs tiesību normas izpratnē.
- 20 Šajā ziņā, tā kā Direktīvā 2008/95 nav sniegta nekāda “formas” jēdziena definīcija, šī jēdziena nozīmes un tvēruma noteikšana saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ir jāveic atbilstoši tā ierastajai nozīmei ikdienas valodā, ievērojot kontekstu, kādā tas tiek izmantots, un ar tiesisko regulējumu, kura daļu tas veido, īstenojamos mērķus (pēc analogijas skat. spriedumu, 2014. gada 3. septembris, *Deckmyn* un *Vrijheidsfonds*, C-201/13, EU:C:2014:2132, 19. punkts).
- 21 Preču zīmju tiesību kontekstā jēdzienu “forma”, kā norāda Eiropas Komisija, parasti saprot kā tādu, ar ko apzīmē visas līnijas vai kontūras, ar kurām attiecīgā prece tiek norobežota telpā.
- 22 Nedz no Direktīvas 2008/95, nedz no Tiesa judikatūras, nedz arī no šī jēdziena ierastās nozīmes neizriet, ka krāsa pati par sevi bez tās norobežošanas telpā varētu veidot formu.
- 23 Tomēr rodas jautājums, vai fakts, ka noteikta krāsa tiek uzklāta uz konkrētas attiecīgās preces daļas, nozīmē, ka attiecīgo apzīmējumu veido forma Direktīvas 2008/95 3. panta 1. punkta e) apakšpunkta iii) punkta izpratnē.
- 24 Šajā ziņā ir jānorāda, ka, lai gan, bez šaubām, preces vai preces daļas formai ir loma, lai norobežotu krāsu telpā, tomēr nevar uzskatīt, ka apzīmējumu veido šī forma, ja preču zīmes reģistrācijas mērķis ir aizsargāt nevis šo formu, bet vienīgi krāsas uzklāšanu uz konkrētas minētās preces daļas.
- 25 Kā norāda Vācijas, Francijas un Apvienotās Karalistes valdības, kā arī Komisija, apstrīdētā preču zīme neattiecas uz augstpapēžu kurpes zoles īpašu formu, jo šīs preču zīmes aprakstā ir tieši norādīts, ka kurpes kontūra neveido minētās preču zīmes daļu, bet ir domāta, vienīgi lai parādītu sarkanās krāsas, uz kuru attiecas reģistrācija, novietojumu.

- 26 Katrā ziņā tādu apzīmējumu kā pamatlietā aplūkotais nevar uzskatīt par tādu, ko veido “tikai” forma tad, kad, kā tas ir šajā lietā, šī apzīmējuma galvenais elements ir krāsa, kura ir precizēta, izmantojot starptautiski atzītu identifikācijas kodu.
- 27 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2008/95 3. panta 1. punkta e) apakšpunkta iii) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādu apzīmējumu, ko veido uz augstpapēžu kurpes zoles uzklāta krāsa, kāds tiek aplūkots pamatlietā, neveido vienīgi “forma” šīs tiesību normas izpratnē.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 28 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/95/EK (2008. gada 22. oktobris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm, 3. panta 1. punkta e) apakšpunkta iii) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādu apzīmējumu, ko veido uz augstpapēžu kurpes zoles uzklāta krāsa, kāds tiek aplūkots pamatlietā, neveido vienīgi “forma” šīs tiesību normas izpratnē.

[Paraksti]